

Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка
Навчально-науковий інститут фізичної культури
Кафедра теорії та методики фізичної культури

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор НН інституту фізичної
культури _____ Лянной М.О.

« 31 » 08 2023

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Вступ до спеціальності

Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність: 014 Середня освіта (Фізична культура)

Освітньо-професійна програма: Середня освіта (Фізична культура) перший
(бакалаврський) рівень

Мова навчання: українська

Погоджено науково-
методичною комісією

НН інституту фізичної культури

« 31 » 08 2023 р.

Голова: Мороз Л.В., к. пед. н.,
доцент _____

Суми - 2023

Розробники: к.пед. наук, доцент кафедри ТМФК Леоненко А.В.

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри Теорії та методики фізичної культури

Протокол 1 від 31 08 2023 р.

Завідувач кафедри

Олександр Томенко

д. фіз. вих, професор

Ухвалено навчально-методичною комісією

Навчально-наукового інституту фізичної культури

Протокол № 1 від « 31 » 08 2023 р.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Бакалавр	Нормативна	
		Рік підготовки: - I	
Семестр I			
Лекції			
18 - год.		4- год.	
Практичні, семінарські			
24 - год.		6- год.	
Самостійна робота			
48 - год.		80- год.	
консультації			
---		---	
Вид контролю: - залік			
Загальна кількість годин - 90			

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності» є активне сприяння вихованню усвідомленого інтересу до майбутньої професії, тим самим зменшуючи терміни соціально-психологічної адаптації студентів першого курсу до умов навчальної діяльності, життя та побуту в університеті, а також формуванню системи знань, умінь та навичок ведення самостійної і науково-дослідної роботи, що сприятиме розвитку творчого мислення та закладання фундаменту для безупинного удосконалення майбутніх фахівців у галузі фізичної культури та спорту. Провідним засобом реалізації вказаної мети є запровадження компетентнісного підходу у навчальний процес, на основі ключових компетентностей як результату навчання.

Поставлена мета досягається шляхом поставлених **завдань**:

1. Формування загальної уяви про історію національної освіти та модернізацію вищої освіти в Україні.
2. Ознайомлення із специфікою фізкультурної освіти, структурою та організацією навчального процесу у вузах.
3. Навчання найбільш раціональним формам та метод аудиторної й самостійної роботи студентів.
4. Розкриття суті, структури та соціальної функції фізичної культури як галузі професійної діяльності.
5. Формування загальної уяви про структуру, зміст, характер та специфіку майбутньої професії.
6. Формування особистості майбутнього фахівця, розвиток його культури й ерудиції та поєднання обов'язків студента із завданнями оволодіння основами майбутньої професії.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні:
знати :

- 1) національні освітні традиції;
- 2) національні традиції фізичної культури;
- 3) тенденції сучасного розвитку вищої освіти;
- 4) основні аспекти рухової активності;
- 5) основні категорії та поняття теорії фізичної культури;
- 6) характеристику фахової діяльності;
- 7) структуру підготовленості викладача;
- 8) проблеми кадрового забезпечення галузі фізичного виховання та спорту;
- 9) роль науково-дослідної роботи в процесі підготовки фахівця;
- 10) вимоги до навчальної діяльності студентів;
- 11) форми самостійної підготовки студентів.

вміти :

- 1) орієнтуватися в питаннях фізичного виховання і спорту;
- 2) володіти спеціальною термінологією;
- 3) робити доповіді;
- 4) чітко та лаконічно висловлювати думку;
- 5) збирати та аналізувати інформацію;

- 6) вільно та аргументовано апелювати до викладачів з різних питань;
- 7) конспектувати лекції, семінарські, практичні та лабораторні заняття;
- 8) самостійно опрацьовувати навчальний та науково-методичний матеріал;
- 9) володіти знаннями про майбутню професію;
- 10) уявляти себе в ролі фахівця фізичної культури.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовою вивчення дисципліни «Вступ до спеціальності» є безперервність навчального процесу і наступність у розвитку особистості забезпечують психолого-педагогічні та соціальні умови. Для оптимізації роботи з першокурсниками необхідно: їх ознайомлення з особливостями навчального процесу, правилами внутрішнього розпорядку; професійне орієнтування; залучати старшокурсників для роботи з першокурсниками; знання соціально-демографічних характеристик студентів, вивчення характеру, рівня знань, громадської активності; вивчення системи міжособистісних відносин; розвиток відсутніх організаторських умінь і навичок, надання допомоги в науковій організації праці та самовихованні. Педагогічне управління процесом навчання передбачає інформування студентів про труднощі адаптаційного періоду та способи їх подолання, що реалізується і через засвоєння дисципліни «Вступ до спеціальності».

3. Результати навчання за дисципліною

Результатами вивчення навчальної дисципліни є формування у студентів теоретичних та практичних спеціальних знань, умінь та навичок з основ оздоровчого та спортивного харчування.

Знання	ЗК1 Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями, діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізувати свої права і обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку (громадянська компетентність).	ПРН 1. Спілкуватися українською та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією, дотримуватися етики ділового спілкування. Методи навчання: пояснювально-ілюстративний, проблемного викладення (розповідь, пояснення, вказівки, розбір, презентація). Методи оцінювання: усне опитування, практична перевірка, презентація результатів виконання завдань (усне опитування, захист індивідуальних завдань, презентації).
---------------	--	--

Уміння	ЗК2 Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, багатоманітність і мультикультурність у суспільстві; здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого самовираження (культурна компетентність)	ПРН 2. Знати теоретико-методичні основи фізичної культури, технології здоров'язбереження, методики розвитку рухових умінь і навичок та фізичних якостей, гігієнічні основи діяльності у сфері фізичної культури. Методи навчання: пояснювально-ілюстративний, проблемного викладення (розповідь, пояснення, вказівки, розбір, презентація). Методи оцінювання: усне опитування, практична перевірка, презентація результатів виконання завдань (усне опитування, захист індивідуальних завдань, презентації).
	ЗК3 Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети та працювати в команді (лідерська компетентність)	ПРН 3. Уміти орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності обробляти дані з використанням сучасних інформаційних та комунікаційних технологій. Методи навчання: пояснювально-ілюстративний, проблемного викладення (розповідь, пояснення, вказівки, розбір, презентація). Методи оцінювання: усне опитування, практична перевірка, презентація результатів виконання завдань (усне опитування, захист індивідуальних завдань, презентації).
	ФК 2. Предметно-методична компетентність як здатність: моделювати зміст навчання з «Фізичної культури» відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів; формувати та розвивати в учнів ключові компетентності та уміння, спільні для всіх компетентностей; здійснювати інтегроване навчання учнів; добирати і використовувати сучасні та ефективні методики і	ПРН 8. Вміти організовувати процес фізичного виховання відповідно Державного стандарту базової загальної середньої освіти, моделювати адекватні засоби та форми занять з учнівською молоддю відповідно до вікових, статевих, морфофункціональних показників учнів, мотивації і рівня їх підготовленості, індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів, проектувати оптимальні методики навчально-виховної,

	технології навчання, виховання і фізичного розвитку учнів; розвивати в учнів критичне мислення; здійснювати оцінювання та моніторинг результатів навчання учнів з «Фізичної культури» на засадах компетентнісного підходу; формувати ціннісне ставлення в учнів.	фізкультурно-оздоровчої роботи з учнями в умовах закладів освіти (у тому числі й з відхиленнями стану здоров'я). Методи навчання: пояснювально-ілюстративний, проблемного викладення (розповідь, пояснення, вказівки, розбір, презентація). Методи оцінювання: усне опитування, практична перевірка, презентація результатів виконання завдань (усне опитування, захист індивідуальних завдань, презентації).
	ФК 3. Інформаційно-цифрова компетентність як здатність: орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності; ефективно використовувати наявні та створювати (за потреби) нові електронні (цифрові) освітні ресурси в процесі фізичного виховання; використовувати цифрові технології;	ПРН 13. Вміти використовувати спеціальне обладнання, інвентар та спортивні споруди для організації навчального процесу. Методи навчання: пояснювально-ілюстративний, проблемного викладення (розповідь, пояснення, вказівки, розбір, презентація). Методи оцінювання: усне опитування, практична перевірка, презентація результатів виконання завдань (усне опитування, захист індивідуальних завдань, презентації).
	ФК 4. Психологічна компетентність як здатність: визначати і враховувати в освітньому процесі з «Фізичної культури» вікові та інші індивідуальні особливості учнів; використовувати стратегії роботи учнями, які сприяють розвитку їхньої позитивної самооцінки, я-ідентичності; формувати мотивацію учнів до занять фізичними вправами та організовувати їхню пізнавальну діяльність; формувати спільноту учнів, у якій кожен відчуває себе її частиною.	
Комунікація	ФК 6. Компетентність педагогічного партнерства як здатність: до суб'єкт-суб'єктної (рівноправної та особистісно зорієнтованої) взаємодії з учнями в освітньому процесі; залучати батьків до освітнього процесу з «Фізичної культури» на засадах партнерства; працювати в команді із	ПРН 4. Уміти проектувати безпечне психологічне та комфортне освітнє середовище, виявляти булінг серед учнів та протидіяти йому, здійснювати комунікацію з їх батьками. Методи навчання: пояснювально-ілюстративний, проблемного викладення (розповідь, пояснення, вказівки, розбір, презентація).

	залученими фахівцями, асистентами вчителя для надання додаткової підтримки особам з особливими освітніми потребами.	Методи оцінювання: усне опитування, практична перевірка, презентація результатів виконання завдань (усне опитування, захист індивідуальних завдань, презентації).
Автономія та відповідальність	ФК 5. Емоційно-етична компетентність як здатність: усвідомлювати особисті відчуття, почуття та емоції, потреби, керувати власними емоційними станами; конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу з «Фізичної культури», усвідомлювати та поцінювати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі ФК 8. Здоров'язбережувальна компетентність як здатність: організовувати безпечне освітнє середовище, використовувати здоров'язбережувальні технології під час освітнього процесу; здійснювати профілактично-просвітницьку роботу з учнями та іншими учасниками освітнього процесу щодо безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни на уроках «Фізичної культури», позанавчальних формах проведення занять; формувати в учнів культуру здорового та безпечного життя; зберігати особисте фізичне та психічне здоров'я під час професійної діяльності; надавати домедичну допомогу учасникам освітнього процесу.	

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Кількість балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
90 – 100	Оцінка «відмінно» ставиться коли студент має системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміє самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення.
82 - 89	Оцінка «добре» ставиться коли студент має гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях, уміє знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми.
74 - 81	Оцінка «добре» ставиться коли студент знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Відповідь студента правильна, логічна, обґрунтована, хоча їм бракує власних суджень.
64 - 73	Оцінка «задовільно» ставиться коли студент відтворює

	основний навчальний матеріал, виконує завдання за зразком, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності.
60 - 63	Оцінка «задовільно» ставиться коли у студента відповідь фрагментарна, характеризується початковими уявленнями про предмет вивчення
35-59	Оцінка «не задовільно» ставиться коли студент не логічно та незрозуміло відтворює навчальний матеріал.
1 - 34	Оцінка «не задовільно» ставиться коли студент відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота								Сам. робота	Сума балів
Розділ - 1		Розділ - 2		Розділ - 3		Розділ - 4		20	100
T1	T2	T1	T2	T1	T2	T1	T2		
10	10	10	10	10	10	10	10		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82 - 89	B	добре
74 - 81	C	
64 - 73	D	задовільно
60 - 63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. Засоби діагностики результатів навчання

Завдання для тестування студентів; реферати, розрахункові роботи, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, питання для підготовки до заліку.

6. Програма навчальної дисципліни.

РОЗДІЛ 1. ОСВІТА ЯК НЕОБХІДНА УМОВА ПІДГОТОВКИ ДО ЖИТТЯ МОЛОДОГО ПОКОЛІННЯ

Тема 1. Історичні особливості формування освіти України.

Тема 2. Модернізація вищої освіти України.

РОЗДІЛ 2. ХАРАКТЕРИСТИКА ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ

Тема 1. Студенти та їх адаптація до навчання.

Тема 2. Навчальна діяльність студентів.

РОЗДІЛ 3. ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА – НЕВІД’ЄМНА ЧАСТИНА НАЦІОНАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ

Тема 1. Фізична культура як соціальне явище.

Тема 2. Система фізичного виховання та спорту.

РОЗДІЛ 4. КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УСТАНОВ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Тема 1. Еволюція системи підготовки фізкультурно-спортивних кадрів.

Тема 2. Модель фахівця фізичної культури та його професійна діяльність.

6.1. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		лек	пр	конс	ср		лек	пр	конс	ср
	90	18	24	-	48	90	4	6	-	80
РОЗДІЛ 1. ОСВІТА ЯК НЕОБХІДНА УМОВА ПІДГОТОВКИ ДО ЖИТТЯ МОЛОДОГО ПОКОЛІННЯ										
Тема 1. ІСТОРИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ОСВІТИ	10	2	4		6	14	2	2		10

УКРАЇНИ.										
Тема 2. МОДЕРНІЗАЦІЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ.	10	2	2		6	12	2			10
Разом	22	4	6		12	26	4			20

РОЗДІЛ 2. ХАРАКТЕРИСТИКА ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ

Тема 1. СТУДЕНТИ ТА ЇХ АДАПТАЦІЯ ДО НАВЧАННЯ.	15	4	4		6	12		2		10
Тема 2. НАВЧАЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ СТУДЕНТІВ.	15	2	4		6	12		2		10
Разом :	26	6	8		12	24		4		20

РОЗДІЛ 3. ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА – НЕВІД’ЄМНА ЧАСТИНА НАЦІОНАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ

Тема 1. ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА ЯК СОЦІАЛЬНЕ ЯВИЩЕ.	10	2	4		6	10				10
Тема 2. СИСТЕМА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ТА СПОРТУ	10	2	2		6	10				10
Разом :	22	4	6		12	20				20

РОЗДІЛ 4. КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УСТАНОВ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Тема 1. ЕВОЛЮЦІЯ СИСТЕМИ ПІДГОТОВКИ ФІЗКУЛЬТУРН О- СПОРТИВНИХ КАДРІВ.	10	2	2		6	10				10
Тема 2. МОДЕЛЬ ФАХІВЦЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА ЙОГО ПРОФЕСІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ.	10	2	2		6	10				10
Всього:	20	4	4		12	20				20
Усього годин	90	18	24		48	90	4	6		80

6.2. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Історичні особливості формування освіти України.	2	2
2	Модернізація вищої освіти України.	2	2
3	Студенти та їх адаптація до навчання.	4	
4	Навчальна діяльність студентів.	2	
5	Фізична культура як соціальне явище.	2	
6	Система фізичного виховання та спорту.	2	
7	Еволюція системи підготовки фізкультурно-спортивних кадрів.	2	
8	Модель фахівця фізичної культури та його професійна діяльність.	2	
	Усього годин	18	4

6.3. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Історичні особливості формування освіти	4	2

	України.		
2	Модернізація вищої освіти України.	2	
3	Студенти та їх адаптація до навчання.	4	2
4	Навчальна діяльність студентів.	4	2
5	Фізична культура як соціальне явище.	4	
6	Система фізичного виховання та спорту.	2	
7	Еволюція системи підготовки фізкультурно-спортивних кадрів.	2	
8	Модель фахівця фізичної культури та його професійна діяльність.	2	
	Усього годин	24	6

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Історичні особливості формування освіти України.	6	10
2	Модернізація вищої освіти України.	6	10
3	Студенти та їх адаптація до навчання.	6	10
4	Навчальна діяльність студентів.	6	10
5	Фізична культура як соціальне явище.	6	10
6	Система фізичного виховання та спорту.	6	10
7	Еволюція системи підготовки фізкультурно-спортивних кадрів.	6	10
8	Модель фахівця фізичної культури та його професійна діяльність.	6	10
	Усього годин	48	80

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно	не зараховано
0-34	F		

7. Методичне забезпечення

Програма дисципліни, навчальні та методичні посібники, періодична і наукова література, матеріал для тестування, доступ до бібліотечних і інтернет джерел інформації.

Контрольні питання до самостійної роботи

1. Знайти та записати вислови українських діячів культури про значення та місце освіти у формуванні національної свідомості.
2. Прослідкувати кроки незалежної України в організації підготовки педагогічних кадрів.
3. В чому полягають особливості дидактичної адаптації студентів до навчання?
4. Які вимоги до організації і методики самостійної роботи студентів?
5. Дослідити вплив європейських культур на формування української нації.
6. Визначити основні завдання, принципи та етапи формування Європейського простору вищої освіти.
7. В чому полягає соціалізаційний зміст фізичної культури?
8. Які особливості сучасної стратегії фізичної культури?
9. Вкажіть принципи, що стоять в основі фізкультурно-оздоровчих технологій?

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Анастасьєва З. В. Вступ до спеціальності «Фізичне виховання»: Навч. пос.–Дніпропетровськ.: «Інновація» –2007. -136 с.
2. Ареф'єв В. Г. Фізична культура в школі (молодому спеціалісту) : навч. посіб. / В. Г. Ареф'єв; М-во освіти і науки України, НПУ ім. М. П. Драгоманова. – 2-ге вид., перероб. і допов. – Кам'янець-Подільський: Абетка-НОВА, 2001. –383 с. : іл.
3. Алексюк А. М. Педагогіка вищої школи України / А. М. Алексюк. – К.; Либідь, 1998. – 160 с.
4. Болюбаш Я. Я. Організація навчального процесу у вищих закладах освіти / Я. Я. Болюбаш – К.: Компас, 1997. – 64 с.
5. Булатова М. М. Енциклопедія олімпійського спорту України / М. М. Булатова . – К.: Олімп. л-ра, 2005. – 464 с.
6. Вільчковський Е. С. та ін. Система фізичного виховання молодших школярів / Е.С Вільчковський, М. П., Козленко С. Ф Цвек. – К.: ІЗМН, 1998. – 232 с.
7. Вільчковський Е. С. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку: навч. посіб / Е. С. Вільчковський, О. І. Курок. –Суми: Університетська книга, 2004. –428 с.
8. Винничук О. Т. Історико-педагогічні аспекти розвитку фізичної культури. / О. Т. Винничук – Тернопіль: Астон, 2002. –404 с.

9. Вища освіта в Україні і Болонський процес : навчальний посібник / за ред. В.Г. Кременя. - К.: Освіта, 2004. - 384 с.
10. Волович В. Болонський процес і нова парадигма освіти в Україні / В. Волович // Соціологія: теорія, метод, маркетинг. - 2004. - № 4. - С. 189-199.
11. Вступ до спеціальності (фізичне виховання, здоров'я людини): навч.-метод. посібник / укл.: Ю. Ю. Мосейчук, С. В. Мединський, А. В. Гакман. – Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2011. – 150 с.
12. Бесарабчук Г.В. Вступ до спеціальності / Г.В. Бесарабчук. – Кам'янець-Подільський: ПП Заріцький, 2007. – 120 с. Г. В. Бесарабчук – Кам'янець-Подільський. ТЗВО „Ліко, 2006 р.
13. Герцик М. С. Вацеба О.М. Вступ до спеціальності галузі „Фізичне виховання, спорт”: Підручник / М. С. Герцик, О. М. Вацеба – Харків: ОВС, 2005. – 240с.
14. Дубогай О. Д. Навчання в русі. Здоров'язберігаючі педагогічні технології в початковій школі: навч. посіб / О. Д. 137 Дубогай – К., 2005. – 112 с.
15. Дутчак М. В. Класифікація професій у сфері фізичної культури і спорту в Україні: стан та перспективи / М. В. Дутчак // Спорт. Україна. – 2010. – № 2. – С. 25-41.
16. Енциклопедія державного управління: у 8 т. /Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; наук – ред. колегія: Ю. В. Ковбасюк (голова) [та ін.]. – К.: НАДУ, 2011. – Т. 6: Державна служба / наук– ред. колегія : С. М. Серьогін (співголова) [та ін.]. – 2011. – 524 с.
17. Жданова О. М. Організація та методика оздоровчої фізичної культури і рекреації. : навч. посіб / О. М. Жданова, А.М. Тучак, В. І. Поляковський, І. В. Котова. – Луцьк: Вежа, 2000. – 248 с.
18. Жданова О. М., Чеховська Л. Я. Управління сферою фізичного виховання і спорту: навч. посібник/ О. М. Жданова, Л. Я. Чеховська – Дрогобич, 2009. – 224с.
19. Зубалій М.Д. Короткий спортивний словник-довідник /Авт.-уклад. М.Д. Зубалій, В.В.Сіркізюк. – Кам'янець-Подільський: Абетка – НОВА, 2003. – 216 с.
20. Курамшин Ю. Ф. Засоби фізичного виховання / Ю. Ф. Курамшин // Теорія і методика фізичного виховання: [підр. для студ. ВНЗ фіз. виховання і спорту за ред. Т. Ю. Круцевич] – К.: Олімпійська література, 2001. – Т. 1. – С. 69-86.
21. Круцевич Т. Ю. Теорія і методика фізичного виховання: [підруч. для студ. вищ. навч. закл. фіз. виховання і спорту]: у 2 т. / за ред. Т. Ю. Круцевич. – К.: Олімпійська література, 2008. – Т. 1– 391 с.; Т. 2. – 366 с. .
22. Моїсеєва С. А. Удосконалення системи підготовки кадрів для сфери фізичної культури і спорту: проблеми та шляхи вирішення / С. А. Моїсеєва // Стратегія державної кадрової політики як складова програми економічних реформ в Україні: матеріали круглого столу / редкол.: С. М. Серьогін (голова) [та ін.]. – Д.: ДРІДУ НАДУ, 2010. – С. 52- 55.

23. Мосейчук Ю. Ю. Теоретико-методологічні основи формування культури здоров'я у майбутніх учителів фізичної культури: монографія / Ю. Ю. Мосейчук. – Чернівці: «Місто», 2018. – 436 с.
24. Науково-дослідна робота студентів – майбутніх учителів фізичної культури: навч.-метод. посіб. / уклад.: Ю. Ю. 138 Мосейчук, О. М. Киселиця. – Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2017. – 84 с.
25. Операйло С. І. Книга вчителя фізичної культури: Довідково-методичне видання / Упоряд. С. І. Операйло, А. І. Ільченко, В. М. Єрмолова, Л. І. Іванова. – Харків: ТОРСІНГ – ПЛЮС, 2005. – 464 с.
26. Солопчук М.С. Історія фізичної культури / М. С. Солопчук – К.-Под.: Абетка-Нова, 2001. – 236 с.
27. Солопчук М.С. Методика фізичного виховання школярів: навчально-методичний посібник / Солопчук М.С., Бесарабчук Г.В., Солопчук Д.М., Боднар А.О. – Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2011. – 292 с.
28. Куц О. С. Новітні медико-педагогічні технології зміцнення та збереження здоров'я учнівської молоді: навч.- метод. посіб. для учителів фіз. культури / під ред. О. С. Куца. – Л.: Укр. технології, 2003. – 148 с.
29. Теоретичні основи здоров'я: навчальний посібник для студентів ВНЗ / Ю.Ю. Мосейчук, О.О. Мороз, О.М. Киселиця, М.М. Осадець – Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2014. – 224 с.
30. Федоренко І. Н. Золоті сторінки олімпійського спорту України / За ред. І.Н. Федоренка –К.: Олімпійська літ-ра, 2000. –192 с.
31. . Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи / М.М. Фіцула. – Видавництво: Академія, 2006. – 352 с.
32. Фізичне виховання, спорт, здоров'я людини. Вступ до спеціальності (в умовах кредитно-трансферної системи навчання): навч. посібник / уклад.: Мосейчук Ю. Ю., Мединський С. В. – Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2013. –120 с.
33. Фролова Л. С. Вступ до спеціальності "Фізичне виховання" : [навчально- методичний посібник] / Л. С. Фролова. – Черкаси, 2014. – 282 с.
34. Фролова Л. С. Методика підготовки до екзамену з дисципліни «Вступ до спеціальності»: методичні рекомендації для студентів галузі знань 01 – освіта, спеціальностей 014 – середня освіта (фізичне виховання), 017 – фізична культура і спорт, 016 – спеціальна освіта (здоров'я людини). – Черкаси, 2016. – 34 с.
35. Шиян Б.М. Теорія і методика фізичного виховання школярів. Частина 1 / Б.М. Шиян. – Тернопіль: Навчальна книга 139 – Богдан, 2006. – 272 с.
36. Шиян Б.М. Теорія і методика фізичного виховання школярів: навч. посіб.: в 2 ч. Ч. 2 / Б.М. Шиян, І.О. Омеляненко. – Тернопіль: Навчальна книга –Богдан, 2012. –304 с.
- Додаткова література:**
1. Винничук О.Т. Історико-педагогічні аспекти розвитку фізичної культури. – Тернопіль: Астон, 2002. – 404 с.

2. Державні тести і нормативи оцінки фізичної підготовленості населення України – К., 2017. – 31с.
3. Державна програма розвитку фізичної культури і спорту в Україні. – К.; 2017. 34 с.
4. Єдина спортивна кваліфікація. – К.; 2017.
5. Закон України "Про фізичну культуру і спорт". – К., 1994. – 22 с.
6. Герцик С. І. Книга вчителя фізичної культури: Довідково-методичне видання / Упоряд. С. І. Операйло, А. І. Ільченко, В. М. Єрмолова, Л. І. Іванова. – Харків: ТОРСІНГПЛЮС, 2005. – 464 с.
7. Олійник М. О., Скрипник А. П. Правові основи організації та управління фізичною культурою, спортом і туризмом в Україні / Вид. 3-є, переробл. і доповн. / М. О. Олійник – Харків: ХАДІФК, 2000. – 292 с.
8. Національна доктрина розвитку фізичної культури і спорту України: Указ Президента України № 1148/2004 від 28.09.2004 р.
9. Державна цільова соціальна програма розвитку фізичної культури і спорту на період до 2020 року – К. 2017. – 55с.